

«ՏԵՂԵԿԱԳՐԻ» 1955 թ. ՀԱՄԱՐՆԵՐՈՒՄ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎԱԾ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

I

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Աղաժյան Ա.Վ. — Փաստաթղթեր Ղրիմի պատերազմի մասին (1853—56 թթ.)	11
Ալիխանյան Ս. — Վ. Տերյանը հոկտեմբերյան սոցիալիստական Մեծ ռևոլյուցիայի գաղափարների պրոպագանդիստ	2
Աղաժյան Ծ. — Ռևոլյուցիոն շարժումները Ալեքսանդրոպոլում ռուսական առաջին ռևոլյուցիայի տարիներին	6
Արեշյան Ս. — Հայագիտության սկզբնավորումը Ռուսաստանում	1
Բարսեղյան Խ. — «Պայքար» թերթը և նրա դերը բոլշևիկյան հայ պարբերական մամուլի պատմության մեջ	11
Գրիգորյան Կ. — Ռուսական տպագիր աղբյուրները Հայաստանի մասին 18-րդ դարի վերջին — 19-րդ դարի սկզբին	6
Թեմուրճյան Վ. — Հայերի արտագաղթը դեպի Գամիթ (11-րդ դար)	2
Թրյան Հ. — Էջմ. արաբական աղղային աղատադրական շարժումների պատմություն	9
Բնճիկյան Հովհ. — Բ. Կնունյանցը 1905 թ. ռևոլյուցիայի ժամանակաշրջանի Սովետների մասին	10
Լալարեկյան Բ. — 1905 թ. հոկտեմբերի քաղաքական գործադուլը Անդրկովկասյան երկաթուղու գծամասերում	12
Խալեյան Ծ. — Հայ բոլշևիկյան մամուլը 1905—1907 թթ. ռուսական առաջին ռևոլյուցիայի տարիներին	12
Կարապետյան Հ. — 1910 թ. Մայիսյան ապստամբությունը	6
Կարապետյան Ս. — Զանգեզուրի՝ դաշնակ բանդաներից աղատադրվելու պատմություն	1
Համբարյան Ա. — Մի էջ բանվորական շարժման պատմություն	12
Հարությունյան Գ. — Էնջուումները իրանական ռևոլյուցիայում 1905—1911 թթ.	1
Հարությունյան Պ. — Մխիթար-բեկի մահվան տարեթվի մասին	3
Հարությունյան Գ. — Ռևոլյուցիոն շարժումը Հայաստանում 1905 թ. հոկտեմբեր—դեկտեմբեր ամիսներին	10
Մարտիրոսյան Ա.Ր. — Հայ գյուղացիության պայքարը հողի համար (1905—1907 թթ.)	6
Մելիքյան Հ. — Բանվորական ռևոլյուցիոն շարժումները Լոռում 1905 թ. հոկտեմբեր—նոյեմբեր ամիսներին	2
Մելիքսեթյան Վ. — Ժողովրդական կրթությունը Սովետական Հայաստանում 1926—1929 թվականներին	3
Ներսիսյան Մ. — Հայ ժողովրդի պատմություն (1900—1917 թթ.)	5
Ոսկանյան Վ., Գրիգորյան Վ. — Ստեփան Չալարյան	11
Չալոյան Վ. Կ. — Հայկական Վերածնունդի մասին	12
Պետոյան Վ. — Սասունի Թոռնիկյան իշխանությունը	2
Պողոսյան Ա. — Ռևոլյուցիոն շարժումները Կարսի մարզում 1905—1907 թթ.	10

Ռշտունի Վ., Պարսաժյան Վ. և Ներսիսյան Մ. — Հայ ժողովրդի պատմություն (1850 - 1890 թթ.)	8
Սաբկիսով Ե. — 1905—1907 թթ. ռուսական ռևոլյուցիայի ազդեցությունը Թյուրքիայի ռևոլյուցիոն շարժման զարգացման վրա	12
Սարգսյան Գ. — Քաղաքաշինարարությունը Հայաստանում Տիգրան I-ի ժամանակ և օտարերկրացիների վերաբնակեցման հարցը	2
Փափաղյան Հ. — Մի էջ Արևելյան Հայաստանի քաղաքական կյանքի պատմությունից	8

II

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Աղնավուրյան Գ. — Մ. Նալբանդյանը Հ. Հովհաննիսյանի անտիպ ստեղծագործություններում	1
Աղնավուրյան Գ. — Սեյրուզրական ժառանգությունը	12
Ասատրյան Աս. — Ռուսական առաջին ռևոլյուցիան և հայ դրականությունը	12
Արեշյան Ս. — Ցարական գրաքննությունը և հայ մամուլը ռուսական առաջին ռևոլյուցիայի տարիներին	12
Գրիգորյան Գր. — «Սասնա ծռեր» էպոսի հերոսներ Սանասարի և Բաղդասարի բնութագրերը	5
Գրիգորյան Կ. — Արարատյանի գիրքը Պուշկինի դրադարանում	11
Դավթյան Հր. — Վրթանես Փափաղյանի ստեղծագործությունը ռուսական առաջին ռևոլյուցիայի ժամանակաշրջանում	7
Դեմիրճյան Դ. — Ավ. Իսահակյանի ստեղծագործության ժողովրդայնությունը	11
Ինճիկյան Ա. — Ավ. Իսահակյանը և հայ կլասիկ դրականության տրագիդիաները	11
Հակոբյան Պ. — Խ. Արսլյանի ուկրաինացի բարեկամները	2
Հակոբյան Պ. — Անծանոթ էջեր Խ. Արսլյանի կյանքից ու գործունեությունից	10
Հովհաննիսյան Աշոտ — Սփեփանոս Նազարյանցի գրական արխիվը	3
Հովնան Գուրգեն — Ն. Ա. Նեկրասովը և հայ պոեզիան	6
Մակարյան Ա. — Մ. Նալբանդյանի և Ստ. Ոսկանի փոխհարաբերության հարցի շուրջը	4
Մանուկյան Ա. — Մկրտիչ Պեշկևի շրջանի պոեզիան	6
Մանուկյան Ալիս — Խ. Արսլյանի դորպատյան օրագրերը	10
Մանուկյան Ա., Գյուլնահարյան Խ. — Հակոբ Հակոբյանի արձակը	9
Մկրտչյան Մ. — Նաղաշ Հոֆլաթանի մի անտիպ տաղը	8
Նազարյան Շ. — Ղևոնդ Փիրղալիմյանի «Վասպուրականի գյուղերայր» անտիպ պոեմը	1
Նանուկյան Ռուզան — Խ. Արսլյանի պոեզիան	10
Շտիկյան Ս. — Մի պարզաբանում «Սգապի»-ի կապակցությամբ	8
Պարտիզունի Վ. — «Անդրեաս երեց» վիպակի պատմականությունը	1
Սարինյան Ս. — Ռեալիզմի և ժողովրդայնության հարցերը 70—80-ական թվականների արևելահայ դրական քննադատության մեջ	1
Ստեփանյան Գ. — Արմենակ Հայկունի	11

III

ԼԵՋՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Արբաճյան Ս. — Դիտողություններ բարբառների զարգացման ներքին օրենքների վերաբերյալ	7
Աղայան Է. — Ստուգաբանական պրպտություններ	11
Առաքելյան Վ. — Հայերենի խնդրառություն մասին	7

Բ ա ղ ղ ա ս ա ր յ ա ն Ս.— Դիտողություններ Մշո րարրառի մասին	8
Բ ե ղ ի ր յ ա ն Պ.— Հայերենի մի քանի բառերի ստուգարանության շուրջը	9
Դ ի ա ն ի ն Ս.— Ռուսական մի արտահայտության մասին	1
Հ ա կ ո Ր յ ա ն Գ ա ր.— Մի քանի խոսք քրդերենի ուղղագրության մասին	5
Ղ ա ր ի ր յ ա ն Ա.— Հայերենի անվանական հոլովման զարգացման երկու ներքին օրենքները	8
Ջ ա հ ու կ յ ա ն Գ.— Հայոց լեզվի պատմա-համեմատական քերականության հիմունք- ները	1

IV

ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ա լ ե ք ս ա ն յ ա ն Տ. Ա.— Լենինի պայքարը «ֆիզիկական» իդեալիզմի դեմ	4
Ա ր և շ ա տ յ ա ն Ս.— Գրիգոր Տաթևացու սոցիալ-քաղաքական հայացքները	11
Դ ա ն ի ե լ յ ա ն Մ.— Մ. Նալբանդյանի էթիկական հայացքների մասին	3
Գ ա ս ա յ ա ր յ ա ն Դ.— Գալուստ Կոստանդյանի փիլիսոփայական-աթեիստական հա- յացքները	9
Կ ա ր ա յ կ տ յ ա ն Ա.— Արիստոտելի օնոմոլոգիան	9

V

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ա լ լ ա հ Վ ե Ր ղ յ ա ն Գ.— Մետաղադործության դերը Հայաստանի ինդուստրացման դարձում նախապատերազմյան տարիներին	8
Բ ա ղ ա լ յ ա ն Ա.— Կոլտնտեսությունների դրամական եկամուտների հարցի շուրջը	2
Ջ ր ա ղ ա ց ա յ ա ն յ ա ն Ա.— Արտադրության միջոցների արտադրության առավե- լագույն աճը սոցիալիստական տնտեսության օրենքն է	4

VI

ԱՐԽԵՈԼՈԳԻԱ

Դ ա լ Ս.— Մեր թվականությունից առաջ առաջին հազարամյակի սկզբում Սևանա լճի ավազանից հանված Անդրկովկասյան ոչխարապահ շուն	3
Թ ու մ ա ն յ ա ն Ս.— Պատմական թանգարանում պահպանվող փայտեղեն մի քանի շինվածքների մասին	7
Բ ս ր ա յ ե լ յ ա ն Մ.— Թութանի արձանագրության շուրջը	11
Կ ի ն ժ ա լ ո Վ.— Էրմիտաժում պահպանվող մի արծաթյա թասի մասին	9
Փ ա լ ա ն ջ յ ա ն Վ.— Սևանա լճի ավազանից հանված դաշույնների բրոնզյա զլխիկ- ները փայտյա ներդարգերով	7

VII

ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բ ղ ո յ ա ն Վ.— Հայկական կոլտնտեսային տունն աղղաղրական տեսակետից	4
Կ ու Ր ղ ու Կ.— Խ. Արուսյանը որպես քրդադեմ-աղղաղրագետ	10

VIII

ԱՐՎԵՍ

Գ Ր ի Գ ո Ր յ ա ն Ա ր ր.— Նյութեր հայկական մոզաիկ նկարչության	7
---	---

Հարուստ յայն Վ.—Հայ կերպարվեստադիտության բառապաշարի հարցեր	3
Հարուստ յայն Վ.—Հին Հայաստանի քաղաքաշինարարության կուլտուրայի հարցի շուրջը	9
Մելիքսեթ. Բեկ Լ.—Ուկրաինական դրամատուրգ և արտիստ Մարկո կրոպիվնիցկու կապը հայ երաժշտության հետ	5
Մկրտչյան Մ.—Նոր նյութեր Հակոբ և Աղաֆոն Հովնաթանյանների մասին	3
Ռիդաև Ս.—Մ. Գորկու «Հատակում» սիեսի բեմադրության պատմությունից՝ սովետահայ բեմի վրա	7
Տեր-Ղևոնդյան Ա.—Ա. Ա. Սպենդիարովի օրկեստրավորումը	7
Տիգրանով Գ. և Մուրադյան Մ.—Կոմիտասի երաժշտական կոմեդիայի ձեռագիրը	3

IX

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԲԻԲԼԻՈԴԱՖԻԱ

Բաղդասարյան Ս.—Էդ. Աղայանի «Մեղրու բարբառը»	1
Ջաքարյան Ա.—Արժեքավոր ժողովածու	11
Հալալյան Ա.—Իսրայել Օրու և Մինաս վարդապետի զնահատման մասին	11
Հակոբյան Ա., Խալեյան Ե.—«Հայ ժողովուրդը Հայրենական Մեծ պատերազմում»	11
Համբարձումյան Հ. Ա.—Մխիթար Գոշի դատաստանագրքի ուսերեն հրատարակության մասին	6
Հարուստ յայն Ա.—Ե. Սարգիսով «Աշխատավոր մասսաների դրությունը ժամանակակից Թյուրքիայում»	7
Հարուստ յայն Ա.—Գրքույկ հայ մարտիկների սխրագործությունների մասին	11
Հովհաննիսյան Գար.—Հետաքրքիր աշխատություն Շիրվանզադեի դրամատուրգիայի մասին	6
Հ. Վ.—Ա. Մ. Հակոբյան—«Սոցիալիստական հայ ազգը»	3
Մարտիրոսյան Լ.—Դիրք Ջահան Կարախանյանի մասին	1
Նադիրյան Ա.—Նոր աշխատություններ ժողովրդական բանասիրության վերաբերյալ	3
Ոսկանյան Վ.—Արժեքավոր ուսումնասիրություն հայ ժողովրդի ազատագրական շարժումների մասին	7
Վերմիշև Կ.—Օգտակար ձեռնարկում	8
Քալանթար Լ.—Ս. Մելիքսեթյան «Հովհաննես Արելյան»	5
Քոսյան Վ.—Լեզվաբանական նոր ուսումնասիրություն	4

X

Լ Բ Ա Տ ՈՒ

Հայպանով Հ.—Աշոտ Բազրատունու կնիքը	2
Հ. Գ.—Դիսկոսիա, նվիրված Վերածննդյան հարցերին	1
Գիտական սեսիա, նվիրված Խ. Արսվյանի ծննդյան 150-ամյակին	10
Գիտական սեսիա, նվիրված Ավետիք Իսահակյանի ծննդյան 80-ամյակին	11
Գիտական սեսիա, նվիրված 1905—1907 թթ. ուսական առաջին ուղևորության 50-ամյակին	12

Նոր գրքեր, № №. 6, 12:

П Е Р Е Ч Е Н Ь

статей, опубликованных в номерах „Известий“
(обществ. науки) АН Армянской ССР за 1955 г.

I

И с т о р и я

	№№
Агаян Ц. — Революционные движения в Александрополе в годы первой русской революции	6
Адамян Ав. — Документы о Крымской войне 1853—1856 гг.	11
Алиханян С. — В. Терян как пропагандист идей Великой Октябрьской социалистической революции	2
Амбарян А. — Страница из истории рабочего движения	12
Арешян С. — Из предистории арменоведения в России	1
Арутюнов Г. — Революционное движение в Армении в октябре—декабре 1905 года	10
Арутюнян Г. — Энджумены в иранской революции 1905—1911 гг.	1
Арутюнян П. — О дате смерти Мхитар-бека	3
Барсегян Х. — Газета „Пайкар“ и ее роль в истории армянской большевистской периодической печати	11
Восканян В., Григорян В. — Степан Чалабян	11
Григорян К. — Русские печатные источники конца XVIII — начала XIX вв. об Армении	6
Инджикян Ов. — Б. Кнунянц о Советах в революции 1905 г.	10
Карапетян О. — Майское восстание в 1920 г.	6
Карапетян С. — Из истории освобождения Зангезура от дашнакских банд	1
Лалабекян Б. — Политическая стачка в октябре 1905 года на линиях Закавказской железной дороги	12
Марухян Ар. — Борьба крестьян Армении за землю (1905—1907 гг.)	5
Меликсетян В. — Народное образование в Советской Армении в 1926—1929 гг.	3
Меликян Г. — Революционные движения в Лори в октябре—ноябре 1905 г. . . .	2
Нерсисян М. — История армянского народа (1900—1917)	5
Папазян А. — Страница из истории политической жизни Восточной Армении	8
Петоян В. — Торникийское княжество в Сасуне	2
Логосян А. — Революционные движения в Карсской области в 1905—1907 гг. . . .	10
Рштуни В., Парсамян В. и Нерсисян М. — История армянского народа (1850—1890 гг.)	6
Саркисян Г. — Градостроительство в Армении при Тигране II и вопрос о переселении чужестранцев	2
Саркисов Е. — Влияние первой русской революции 1905—1907 гг. на развитие революционного движения в Турции	12
Темурчян В. — Эмиграция армян в Гамирк (XI век)	2

	№№
Трян А. — Страницы из истории национально-освободительных движений арабского народа	9
Халеян Е. — Армянская большевистская печать в годы первой русской революции	12
Чалоян В. К. — Об армянском Возрождении	12

II

Л и т е р а т у р а

Азнаурян Г. — Литературное наследство Сейри	12
Азнаурян Г. — М. Налбандян в неизданных произведениях И. Иоаннисиана	1
Акопян П. — Неизвестные страницы из жизни и деятельности Х. Абовяна	10
Акопян П. — Украинские друзья Х. Абовяна	2
Арешян С. — Царская цензура и армянская печать в годы первой русской революции	12
Асатурян А. С. — Первая русская революция и армянская литература	12
Григорян Гр. — Характеристика героев эпоса „Сасна црер“ Санасара и Багдасара	5
Григорьян К. — Книга Араратяна в Пушкинской библиотеке	11
Давтян Гр. — Творчество Вртанеса Папазяна в период первой русской революции	7
Демирчян Д. — Изродность творчества Ав. Исаакяна	11
Инджикян А. — Ав. Исаакян и традиции армянской классической литературы	11
Иоаннисян Ашот — Литературный архив Ст. Назарянца	3
Макарян А. — К вопросу о взаимоотношениях М. Налбандяна и Ст. Воскана	4
Манукян А. — Поэзия Мкртича Пешикташляна	6
Манукян Алис — Дерптские дневники Х. Абовяна	10
Манукян С., Гюльназарян Х. — Проза Акопа Акопяна	9
Мкртчян М. — Неизданная песня Нагаша Овнатана	8
Назарян Ш. — Неизданная поэма Гевонда Фиргалемяна „Васпураканские деревни“	1
Нанумян Рузан — Поэзия Х. Абовяна	10
Овнан Гурген — Н. А. Некрасов и армянская поэзия	8
Партизун В. — Историчность повести „Андреас Ерец“	1
Саринян С. — Вопросы реализма и народности в восточно-армянской литературной критике 70—80-х гг.	4
Степанян Г. — Арменак Айкуни	11
Штикян С. — Одно уяснение по поводу романа „Агапи“	8

III

Я з ы к о в е д е н и е

Абрамян С. — Заметки о внутренних законах развития диалектов	7
Агаян Эд. — Этимологические изыскания	11
Акопян Гар. — Несколько слов о курдском произношении	5
Аракелян В. — Об управлении глаголов в армянском языке	7
Багдасарян С. — Заметки о мушском диалекте	8
Бедирян П. — К этимологии некоторых армянских слов	9
Гарибян А. — Два внутренних закона развития именного склонения армянского языка	8
Джаукян Г. — Основы историко-сравнительной грамматики армянского языка	1
Дианин С. — К истории одного русского предложения	1

IV

Ф и л о с о ф и я

№№

Алексанян Т. А. — Борьба Ленина против „физического“ идеализма . . .	4
Аревшатын С. — Социально-политические воззрения Григора Татеваци . .	11
Гаспарян Г. — Философские и атеистические взгляды Галуста Констандяна	9
Даниелян М. — Об этических взглядах М. Налбандяна	3
Карапетян А. — Онтология Аристотеля	9

V

Э к о н о м и к а

Аллахвердян Г. — Роль металлообрабатывающей промышленности в индустриализации республики в период довоенных пятилеток	8
Бадалян А. — К вопросу о денежных доходах колхозов	2
Джагацпаян А. — Преимущественный рост производства средств производства — закон социалистической экономики	4

VI

А р х е о л о г и я

Даль С. — Закавказская овчарка начала первого тысячелетия до нашей эры из бассейна озера Севан	3
Исраелян М. — О Тутанской надписи	11
Кинжалов В. — Об одной серебряной чаше, хранящейся в Эрмитаже . .	9
Паланджян В. — Бронзовые головки кинжалов с деревянной инкрустацией из раскопок бассейна озера Севан	7
Туманян С. — О некоторых деревянных изделиях, хранящихся в Историческом музее	7

VII

Э т н о г р а ф и я

Бдоян В. — Этнография построек колхозной деревни	1
Курдоев К. — Х. Абовян как курдовед-этнограф	10

VIII

И с к у с с т в о

Арутюнян В. — Вопросы терминологии в армянском искусствоведении . .	3
Арутюнян В. — К вопросу о градостроительной культуре древней Армении	9
Григорян Абр. — Материалы по армянской мозаике	7
Меликсет-Бек Л. — Связь украинского артиста и драматурга Марко Кропивницкого с армянской музыкой	5
Мкртчян М. — Новые материалы об Акопе и Агафоне Овнатяняцах . . .	3
Тер-Гевондян А. — Оркестровка А. А. Спендиарова	7
Тигранов Г., Мурадян М. — Рукопись музыкальной комедии Комитаса	3
Ризаев С. — Из истории постановок „На дне“ М. Горького на армянской советской сцене	7

IX

Критика и библиография

№№

Акопян А., Ха'леян В.— „Армянский народ в Великой Отечественной войне“	11
Амбарцумян А. А.— О русском переводе Судебника Мхитара Гоша . . .	6
Арутюнян А.— Е. Саркисов „Положение трудящихся масс в современной Турции“	7
Арутюнян А.— Книжка о подвигах армянских воинов	11
Багдасарян С.— Эд. Агаян „Мегринский диалект“	1
Вермишев К.— Полезное начинание	8
Восканян В.— Ценное исследование об освободительном движении армянского народа	7
Закарян А.— Ценный сборник	11
Калантар Л.— С. Меликсетян „Ованес Абелян“	5
К. В.— А. М. Акопян „Армянская социалистическая нация“	3
Косая В.— Новое исследование по языковедению	4
Лалаян А.— К оценке деятельности Исраела Ори и Минаса вардапета . .	11
Мартirosян Л.— Книга о Джаане Караханяне	1
Назисян А.— Новые работы об устном народном творчестве	3
Оганесян Гар.— Интересная работа о драматургии Ширванзаде	6

X

Х р о н и к а

Лайпанов Х.— Печать Ашота Багратида	2
Научная сессия, посвященная 150-летию со дня рождения Х. Абовяна	10
Научная сессия, посвященная 80-летию со дня рождения Аветика Исаакяна .	11
Научная сессия, посвященная 50-летию первой русской революции 1905—1907 гг.	12
Новые книги	6, 12
О. Г.— Дискуссия, посвященная вопросам Возрождения	1